

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ YAZIM KILAVUZU

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı

Mart 2014

Sakarya Üniversitesi Yayınları: 79
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınları: 1
ISBN: 978-975-7988-94-6

Editör: Özcan Erkan AKGÜN

Yazarlar: Özcan Erkan AKGÜN, İsmail ÖNDER, Ahmet AKIN, Sevgi Coşkun KESKİN, Neşe GÜLER, Aysun KAPLAN ÖZTUNA

Yayına Hazırlayan: İsmail GÜLEÇ

Sayfa Tasarım: Recep GÜLEÇ

Redaksiyon: Safa EROĞLU

Baskı: Sakarya Üniversitesi Basımevi

Bu kılavuzda, bilimsel çalışmalarda bulunması gerektiği belirtilen özellikler 23. 05. 2011 tarih ve 371 sayılı Senato Kararı ile; tez, seminer raporu, tez önerisi vb. lisansüstü çalışma raporlarının değerlendirilmesinde ölçüt olarak kabul edilir.

Kılavuzun her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden kullanılamaz ve alıntılanamaz.

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Hendek Kampüsü E Blok K2 Hendek/Sakarya
Tel: 0 (264) 614 2454 Belgegeçer: 0 (264) 295 7492
E-posta: egitim@sakarya.edu.tr
web: www.egitim.sakarya.edu.tr

SUNUŞ

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü 15 Kasım 2010 tarihli Resmi Gazete’de ilgili kanunun yayımlanmasıyla resmen kurulmuş oldu. Kuruluşunu müteakip günlerde yönetim kademelerinin oluşturulmasından sonra yapılan ilk Enstitü Kurulu toplantısında alınan kararlardan biri de *Tez İzleme Kılavuzu*’nu hazırlamak üzere bir komisyon oluşturulmasıydı. Bu karara göre müdür yardımcısı Dr. Özcan Erkan Akgün’ün başkanlığında Dr. İsmail Önder, Dr. Ahmet Akın, Dr. Sevgi Coşkun Keskin, Dr. Neşe Güler, Dr. Aysun Öztuna Kaplan’dan oluşan bir komisyon kuruldu ve hemen ertesi hafta çalışmalara başlandı. Üç aylık süren bir çalışmadan sonra elinizde tuttuğunuz bu Kılavuz ortaya çıktı. Emeği geçen meslektaşlarıma çok teşekkür ederim.

Büyük ölçüde APA 6.0’a göre hazırlanan bu kılavuzun, Enstitü’ müzde hazırlanacak olan tezlere bir standart getireceğine inanıyoruz. Ayrıca araştırmacı adayları olan öğrencilerimizin akademik hayata atılırken ihtiyaçları olan nitelikleri kazanmalarına ve bilim insanında olması gereken hassasiyetleri özümsemelerine yardımcı olacağı kanaatini taşıyoruz.

Enstitü’ müzün ilk yayınının *Tez Yazım Kılavuzu* olması, enstitü yöneticilerinin önceliklerinin ne olduğunu göstermesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Ümit ederiz ki gelecek günlerde bizleri böyle düşünmekten alıkoyacak işler yapmayız.

Özverili bir çalışma ile bu kılavuzu hazırlayan arkadaşlarıma tekrar teşekkür ediyor, bu kılavuzun genç araştırmacılara yardımcı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ
Enstitü Müdürü

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI KONULAR

- ✓ Tüm lisansüstü eğitim öğrencileri bu kılavuzu okumakla yükümlüdür.
- ✓ Unvanların İngilizcesi yazılırken Yrd. Doç. Dr. 'Assist. Prof. Dr.' ve Doç. Dr. 'Assoc. Prof. Dr.' şeklinde yazılmalıdır.
- ✓ Kaynak gösterirken metin içinde ve kaynakçada birden fazla yazarlı eserlerde yazar isimleri arasında mutlaka 've' kullanılmalıdır.
- ✓ Bildirim ve jüri imza sayfası imzalanmamış tezler teslim alınmayacaktır.
- ✓ Tez 2 nüsha ve 2 CD olarak teslim edilmelidir.
- ✓ Teslim öncesi kontrollerde en sık karşılaşılan biçimsel hata tablo ve kaynakçada olmaktadır. Kılavuzdaki açıklamalara ve örneklerle dikkat edilmelidir.
- ✓ CD'lerin üzerine öğrencinin ad-soyadı, numarası, tez adı anabilim dalı ve YÖK tez referans numarası mutlaka yazılmalıdır. CD içindeki tez metninde jüri üyelerinin imzalarının olduğu sayfa mutlaka bulunmalıdır.
- ✓ Doktora araştırma önerisinin hazırlanmasında bu kılavuzda belirtilen yönergelere uyularak 4. Bölüme kadar başlıklar ve içerik dikkate alınarak hazırlanır.
- ✓ Proje çalışması raporu bu kılavuzda belirtilen başlıklar ve yazım kurallarına uygun bir şekilde karton kapaklı olarak ciltlettirilerek hazırlanır.

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	iii
Tez Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Konular	iv
İçindekiler	v
Önsöz	ix
Bilimsel Araştırmalarda Problem Belirleme	1
Bilimsel Araştırmalarda Etik Konular ve Aşırma [İntihal]	5
Genel Biçim ve Yazım Kuralları	7
Kâğıt Boyu, Gramajı ve Baskı Kalitesi.....	7
Kenar Boşlukları	7
Yazı Tipi, Stili, Boyu ve Satır Aralığı	8
Sayfa Numarası.....	9
Paragraf	9
Başlık Düzeni.....	9
Tablo ve Şekiller	11
Ciltleme	13
Tezin Sırt yazısı.....	13
Tez Başlığı.....	13
Metin İçinde Kaynak Gösterme	15
Tek Yazarlı Çalışma.....	15
İki Yazarlı Çalışma	16
Üç, Dört ya da Beş Yazarlı Çalışma.....	16
Altı ya da Daha Fazla Yazarlı Çalışma	17
Grup ya da Kurum Adları (Yazar Olarak)	17
Aynı Soyadlı Yazarlar	18
Aynı Parantez İçinde İki ya da Daha Çok Çalışma	18
Tarihi Belirtilmemiş Kaynaklar	19
Web'de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar	19

İkincil Kaynak (Aktarma) Kullanımı	19
Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar	21
Özel Sayfalar	21
Dış Kapak.....	21
Boş Sayfa.....	22
İç Kapak	22
Bildirim	23
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası	23
Önsöz (ve varsa Teşekkür).....	23
Türkçe Özet.....	24
İngilizce Özet	24
İthaf	25
İçindekiler	25
Tablolar Listesi.....	25
Şekiller Listesi.....	25
Diyaloglar Listesi	26
Tezin Metin Kısımı.....	26
1. Bölüm, Giriş.....	27
1.1 Problem ya da Amaç	27
1.2 Alt Problem(ler) ya da Denenceler.....	28
1.3 Önem	28
1.4 Varsayımlar	29
1.5 Sınırlılıklar	30
1.6 Tanımlar	30
1.7 Simgeler ve Kısaltmalar	30
2.Bölüm, Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar	31
2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	31
2.2 İlgili Araştırmalar	31
2.3 Alanyazın Taramasının Sonucu	31

3. Bölüm, Yöntem	32
3.1 Araştırma Modeli	32
3.2 Evren ve Örneklem / Katılımcılar / Çalışma Grubu	32
3.3 Veri Toplama Araçları	33
3.4 Verilerin Toplanması	33
3.5 Verilerin Analizi	34
4. Bölüm, Bulgular	35
5. Bölüm Tartışma, Sonuç ve Öneriler	36
5.1 Tartışma.....	36
5.2 Sonuçlar	36
5.3 Öneriler.....	37
5.3.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	37
5.3.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	37
Kaynakça	38
Sürelî Yayınlarla İlgili Genel Gösterim.....	38
Sürelî Yayın Örnekleri.....	39
Dergide Yayımlanan Tek Yazarlı Makale	39
Dergide Yayımlanan Üç ya da Dört Yazarlı Makale	39
Dergide Yayımlanan Altı Yazarlı Makale	39
Dergide Yayımlanan Yedi ve Daha Çok Yazarlı Makale ..	39
Elektronik Dergide Yayımlanan Makale.....	40
Doı Numarası Varsa.....	40
Doı Numarası Yoksa	40
Baskıda Olan Makale.....	40
Yazarsız, Günlük Gazete Makalesi.....	41
Abstract.....	42
Yıllık Olarak Yayımlanan Sürelî Yayın	42
Bir Dergide Çeviri Makale.....	42
Kitaplara İlişkin Genel Gösterim.....	43
Kitap Örnekleri	43

Kurumun Yazarı ve Yayımcısı Olduğu Kitaplar	43
Çeviri Kitap	43
Ansiklopedi veya Sözlük	44
Editörler Tarafından Yayıma Hazırlanmış Bir Kitapta	
Makale ya da Bölüm	44
Bir Sempozyumda Sunulan Yayımlanmış Bir Çalışma	44
Doktora ya da Yüksek Lisans Tezleri	45
İnternet Ortamından (Web Sayfalarından) Elde Edilen	
Bilgiler.....	45
Yazarı ve Yayımlandığı Dergi Belli Olan Çalışma	45
Yazarı Belli Olmayan Ancak Yayımlandığı Dergi Belli Olan	
Çalışma	46
Yayımlandığı Tarih Belli Olmayan Çalışma	46
Web’de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar	
.....	46
Ekler	47
Özgeçmiş ve İletişim Bilgisi	47
Savunma Öncesi Tezin Gözden Geçirilmesi.....	47
Tez Önerisi Hazırlama	48
Kaynakça	50
Ek 1- Tez Sırtı Örneği	51
Ek 2- Dış ve İç Kapak Örneği.....	52
Ek 3- Bildirim Sayfası Örneği	53
Ek 4- Jüri Üyelerinin Bildirim Sayfası Örneği	54
Ek 5- Özet Örneği.....	55
Ek 6- İçindekiler Listesi Örneği	57

ÖNSÖZ

Bu kılavuz, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde öğrenim gören öğrencilerin, tez çalışmalarını raporlaştırmaları sürecinde dikkat etmeleri gereken konuları açıklamak ve tezin sahip olması gereken asgari özellikleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuz hazırlanarak yapılacak bilimsel çalışmaların niteliğinin artmasına katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Kaynak gösteriminde ve kaynakçanın hazırlanmasında, Amerikan Psikoloji Derneği Yayın Kılavuzunun Altıncı Sürümü (Publication Manual of American Psychological Association Sixth Edition) örnek alınmıştır. Ancak bazı kurallarda değişiklik yapılmıştır. Kılavuzda kaynak gösterme ve kaynakça yazımı ile biçimsel özellikler dışında kaynak gösterilmeden yazılan tüm yazılar özgündür. Kılavuzda ağırlıklı olarak araştırma türü çalışmaların raporlaştırılmasına yönelik bilgilere yer verilmiştir. Salt kuramsal çalışmaların başlık sistemi bu kılavuzdaki genel yazım kuralları dikkate alınıp çalışmanın amacına uygun olarak danışman ve araştırmacı tarafından belirlenebilir.

Kılavuz hazırlanmadan önce tez yazım komisyonu üyeleri örnek çalışmaları incelediler ve bireysel deneyimlerini göz önüne aldılar, ayrıca alandaki kaynakları kullanarak bu taslak kılavuzu hazırlamaya başladılar. İlk taslağın hazırlanmasında Dr. Sevgi Coşkun Keskin tez metninde yer alması gereken başlıkları ve içerikleri, Dr. İsmail Önder tezin biçimsel özelliklerini, Dr. Neşe Güler metin içinde ve kaynakçada kaynak gösterimini, Dr. Ahmet Akın bilimsel araştırmalarda etik konusunu, Dr. Aysun Öztuna Kaplan geliştirme süreci boyunca görüş ve önerilerin listesini, Dr. Özcan E. Akgün bilimsel araştırmalarda problem belirleme konusunu, geliştirme ve düzeltmeleri hazırlamışlardır. İkinci

aşamada taslak kılavuzun anabilim dallarına gönderilmesiyle öğretim üyelerinin görüş ve önerileri alınmıştır. Dr. İsmail Güleç hem komisyonun çalışma sürecinde hem de nihai raporun redaksiyonunda önemli katkılar sağlamıştır. Görüş ve öneriler doğrultusunda taslak kılavuz geliştirilerek kılavuz basım öncesi son halini almıştır. Komisyon olarak bu kılavuzun, Enstitümüzde yapılan bilimsel çalışmaların niteliğine katkı sağlamasını ümit ediyoruz.

Tez Yazım Kılavuzu
Komisyonu Adına

Dr. Özcan Erkan Akgün

BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA PROBLEM BELİRLEME

Bilimsel araştırmalar, olgu ve olayları inceleyerek daha iyi yaşamamızı sağlayacak bilgi, ürün ve çözümler üretmeyi hedefler. Bu nedenle daha iyi koşullarda yaşamak, kaliteli bir yaşam düzeyine ulaşmak ve bu düzeyi koruyabilmek için bilimsel araştırmalar çok önemlidir.

Bilimsel araştırmaların yürütülmesinde sınırlı kaynaklarla ve zorluklar göğslenerek yürütölen araştırmaların toplumun ve bilimin gelişmesine en üst düzeyde katkı sağlayabilmesi için araştırma (tez) probleminin özenle belirlenmesi çok önemli bir konudur. Günümüzde eğitimle ilgili problemlerin sayısı çoktur. Bu problemlere çözüm üretmeyi amaçlayan çalışmaların sayısı ise ne yazık ki yeterli değildir. Bu nedenle bilimsel araştırmalarda, araştırmanın yapılma nedeni olarak tanımlanabilecek olan araştırma probleminin belirlenmesi, uzman desteği alınarak ve duyarlılıkla gerçekleştirilmesi gereken bir süreçtir.

Araştırma probleminin belirlenmesi süreci “problemin tanılanması” ile başlar. Başka bir ifade ile önce ele alınabilecek problemlerin farkına varılmalıdır. Tez öğrencisinin kendi yaşam ve mesleki çevresinden belirlediği sorunlar, bunun dışında makale, tez, bildiri gibi araştırmaların önerdikleri yeni araştırmalar ve danışman ya da başka uzmanların yönlendirmesi dikkate alınarak ele alınabilecek çalışma konuları, problemler listelenebilir. Bu

aşamada araştırmacı araştırmak istediği konuları ve problemleri danışman desteği ile birlikte göz önüne alarak bunlardan biri üzerinde ilerleme kararını vermelidir. Bu karar verme içi ilgili alanyazını derinlemesine incelemeyi, danışmanın onayını almayı gerektirir. Bu karar verilirken problemin toplum ve bilime getireceği katkının en üst düzeyde gerçekleşmesi hedeflenir. Bu katkının çalışma öncesi sınanması problemin alanyazına dayalı olarak tanımlanmasıyla ve bu sayede problemin ele alınması gereken gerçek ve önemli bir problem olduğunun kanıtlanmasıyla sağlanır. “Problemin tanımlanması” problem belirleme sürecinin ikinci adımıdır.

Problemin tanımlanması adımında ele alınan problemin ve problem kapsamında ele alınacak bağımlı ve bağımsız değişkenlerin neler olduğu net bir biçimde ifade edilir. Yapılan bu tanımlamanın ardından, bilimsel araştırma sonuçlarına dayalı olarak çalışılacak problemin, toplum ve bilim açısından gerçekten araştırılması gerekli, etkililiği sağlama açısından güncel, ülkenin gelişmesine yönelik belirlenen hedeflere ulaşmaya katkı sağlayan, önemli bir problem olduğu bilimsel kanıtlara (araştırma sonuçlarına) ve varsa resmi belgelere (5 yıllık kalkınma planları, bilimsel araştırma kuruluşlarının öncelikli araştırma konu listeleri vb.) atıfta bulunularak ortaya konulur.

Bu kanıtlar, tez yazılırken giriş bölümünün hazırlanmasında temel oluşturur. Problemin ne olduğunun açıkça ifade edilmesi ve problemin gerekliliği ve önemine ilişkin kanıtların ortaya koyulması nedeniyle bu aşama çok önemlidir. Bu aşama aynı zamanda tezin giriş kısmını oluşturacağından

diğer adımlar ve tezin kalan kısmı bu aşamaya dayalıdır. Bu nedenle problemin tanımlanması çalışması, bilimsel araştırmanın tohumu olarak adlandırılabilir. Tez, bu tohumla filizlenecek, sonuçlandığında filizlenip yeşererek bulunduğu ortamın gelişmesine ve güzelleşmesine katkı sağlayacaktır.

Problemin tanımlanmasıyla birlikte araştırma (tez) problemi belirlenmiş olmaktadır. Bundan sonraki süreçte problem analiz edilerek alt problemler belirlenir ya da denenceler yazılır. Bu sayede araştırma kapsamında yanıtlanacak soruların neler olduğu ortaya konularak araştırmanın nasıl ilerleyeceği belirlenir. Bu süreçlerin nasıl raporlaştırılacağı bu kılavuzda yer alan ilgili başlıkların altında anlatılmaktadır. Araştırma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere ve kültürel değerlere bağlı kalarak topluma ve bilime katkı sağlayacak bir çalışmanın ortaya konulması önemlidir. Bu nedenle tez problemini belirleme aşamasında düzenli ve titiz bir çalışma yapılması ve destek alınması gereklidir.

Tez çalışma sürecinde en büyük destekçi ve rehberiniz danışmanınız olacaktır. Tez süreci danışman ve öğrencinin birlikte çalıştığı bir usta-çırak çalışması olarak tasvir edilebilir. Bu nedenle bilimsel açıdan içinize sinmeyen, kararsız kaldığınız, destek almanız gereken konularda danışman ve uzmanlara danışmaktan çekinilmemelidir. Tez konusu ne kadar önemli ve alana katkı getirecek bir konu olur ise, o kadar benimsenir ve sonuca ulaşmak için çalışılır. Bu nedenle içinize sinen ve önemli bir problemi ele almanız çalışmanıza katkı sağlayacaktır Diğer taraftan bazı bilimsel araştırmalar çok iyi hazırlanmasına ve titizlikle yürütülmesine rağmen, sonuçları başta öngöremediğimiz bazı

nedenlerden dolayı hedeflenen şekilde olmayabilir. Bu sonuçlar da çözüm olmadıklarının belirlenmesi yönüyle bilimsel açıdan değerlidir. İyi hazırlanmayan ve iyi yürütülmeyen araştırmaların ise zaten doyurucu sonuç ve öneriler ortaya koyması beklenemez. Sonuç olarak uzman ya da akademisyen olma yolunda, gelecekte ortaya koyacağınız çalışmalar açısından tez çalışmasının iyi bir başlangıç olması önemlidir. Bu nedenle tezin çıkış noktası olan problemin, iyi seçilmesi, gerekçe ve araştırmalara dayalı kanıtları ortaya konularak tanımlanması gerekmektedir.

BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK VE AŞIRMA (İNTİHAL)

Bilimsel araştırma yapmanın amacı bilimsel bilgi elde edebilmektir. Ancak bu süreçte bilerek veya bilmeyerek bazı yanlışlar yapılmaktadır. Bu durum bilimsel araştırmanın hem sürecini hem de sonuçlarını olumsuz etkilemekte ve araştırmadan elde edilen bulguların kullanılmasını kuşku hale getirmektedir. Ayrıca bazı yanlışlıklar cezai müeyyideleri gerektirebilir. İster bilinçli isterse farkında olmadan gerçekleşsin bilimsel araştırmalarda yapılan hataların sonuçları zor telafi edilir. Nedeni ne olursa olsun sonlandırılmış bir bilimsel çalışma (tez, makale, kitap, rapor vb.), ilgili araştırmayı yapan kişinin sorumluluğunu üstlendiği kalıcı bir üründür. Bu nedenle araştırmacı, çalışmasının tüm aşamalarında bilimsel ve etik kurallara uymalıdır.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinde bilimsel ve etik problemlerle karşılaşmak mümkündür. Bu nedenle aşağıda sıralanan etik ihlaller dikkatle okunmalı ve çalışmalar yürütülürken ve raporlanırken bu hataların yapılmamasına dikkat edilmedir (Üniversiteler Arası Kurul [ÜAK], t.y.):

1. Aşırma:

Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, yapıtlarını ve şekillerini, sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisininmiş gibi sunmak. Yabancı dilden kitap makale vb. tercüme ederek kendi yazmış gibi basmak.

2. Sahtecilik:

Sunulan veya yayınlanan belgeyi gerçeğe aykırı olarak düzenlemek, bir belgeyi değiştirmek veya gerçeğe aykırı belgeyi bilerek kullanmak, araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak; yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek.

3. Çarpıtma:

Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamak.

4. Çoklama:

Bir araştırmanın aynı sonuçlarını birden fazla dergiye yayın için göndermek veya yayınlamak. (Yayın içeriğinin birden fazla uzmanlık alanını ilgilendirdiği, yayının farklı bir dille yayınlanmasında yarar görüldüğü gibi durumlarda her iki yayın kuruluşundan onay almak koşuluyla yayın tekrarı kabul edilebilir.)

5. Dilimleme:

Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak çok sayıda yayın yapmak.

6. Haksız yazarlık:

Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı bulunduğu halde bu kişileri yazarlar arasına katmamak, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek. (Yazarlık Hakkı, çalışmanın tasarımında; veri toplanması, analizi veya değerlendirilmesinde; yazımında katkı vermiş olmayı gerektirir. Başkalarının çalışmasına sadece yazım aşamasında katkıda bulunmak yazarlık hakkı doğurmaz).

Yukarıda belirtilenlerin yanı sıra bilimsel kurallara uymadan makul ölçüleri aşan alıntılar yapmak, destek alınarak yürütülen araştırmaların yayınlarında destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile onların araştırmadaki katkılarını

açık bir biçimde belirtmemek, denekler üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarda katılımcı ve/veya hasta haklarına saygı göstermemek gibi unsurlar da etik kuralları ihlal kapsamında değerlendirilmektedir (ÜAK, t.y.).

GENEL BİÇİM VE YAZIM KURALLARI

Bu bölümde tezin biçimsel olarak düzenlenmesi ile ilgili açıklamalar ile tez yazılırken dikkat edilmesi gereken kurallar yer almaktadır. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne teslim edilen her tez, biçim, yazım kuralları, kağıt ve baskı kalitesi gibi çeşitli özellikler açısından aşağıda belirtilen kurallara uygun hazırlanır.

Kâğıt Boyu, Gramajı ve Baskı Kalitesi

Tezin ve tüm kopyalarının hazırlanmasında birinci hamur ve en az 80 g/m² olan A4 boyutunda (21x29,7 cm) kağıt kullanılır. Tez ve tüm kopyalarının basımında lazer yazıcı kullanılır. Baskı siyah beyaz yapılıdır. Tezde kullanılan grafik, şekil vb. görsellerin anlaşılması, renklerin görünmesini gerektiğinde bu sayfalar renkli lazer çıktı alınarak teze eklenir. Tezdeki tüm metinler sayfanın tek yüzüne yazılır ve arka sayfaları boş bırakılır.

Kenar Boşlukları

Sayfanın sol kenarından 4 cm, üst, alt ve sağ kenarından ise 2.5 cm boşluk bırakılır. Dipnotlar dâhil tüm içerik (metin, sayfa numarası, tablo, resim vb.) bu sınırlar içinde yazılır. Kenar boşluklarına hiçbir şey yazılmaz.

Yazı Tipi, Stili, Boyutu ve Satır Aralığı

Tez, Times New Roman yazı tipinde, normal yazı stilinde, 12 punto veya Century yazı tipi, normal yazı stilinde 11 punto yazı boyutunda ve 1.5 satır aralığı kullanılarak iki yana yaslı olarak yazılır. Yazı tipi ve boyutuna karar verildikten sonra tüm tez metninde tutarlı olarak aynı yazı tipi ve boyutu kullanılmalıdır. Ancak, üç ve üç satırdan fazla doğrudan aktarmalar ve dipnotlar için 1 satır aralığı kullanılır ve yazının puntosu bir derece düşürülür. Metin içerisinde bir noktanın vurgulanması gerekiyorsa italik yazı stili kullanılır. Kişisel görüşmelerin, uzman veya katılımcı ifadelerinin doğrudan verilmesinde çift tırnak içinde bir derece düşük punto ve italik yazı stili kullanılır. Tablo ve şekillerdeki yazılarda satır aralığı 1'e, yazı boyutu 8 puntoya kadar düşürülebilir.

Sayfa Numarası

Tezin ön bölümünde yer alan sayfalar küçük Romen rakamları ile (i, ii, iii, iv, v gibi), metin için tercih edilen yazı tipi ve puntosu yazılarak numaralandırılır ve bu rakamlar sayfanın altına ortalanarak yazılır. Ancak iç kapak ve onay sayfasında sayfa numarası gösterilmez. Tezin metin kısmında ise sayfa numaraları Arap rakamları (1, 2, 3, ... gibi) ile metin içinde tercih edilen yazı tipi ve puntosu ile sayfanın altına, ortalanmış olarak 1'den başlatılarak yazılır. Her durumda metin ile sayfa numaraları arasında 1.5 satır aralığı boşluk bırakılır.

Paragraf

Paragraf başlarında girinti yapılmaz. Tez metninde paragraflar arasında sayfa düzenini sağlama (başlık düzeni, başlığın son satırda kalması, şekillerin yerleştirilmesi vb.) dışında satır boşluğu bırakılmaz. Paragrafların öncesinde ve sonrasında 6 nk boşluk bırakılır.

Başlık Düzeni

Kaynakça ve Ekler başlığı dışında bütün başlıklar numaralandırılır ve alt başlıklardan önce 1 satır (Enter tuşu ile) boşluk bırakılır. Birinci düzey başlıklar BÖLÜM kelimesi ve büyük Romen rakamıyla (örnek: BÖLÜM I, BÖLÜM II), ikinci düzey başlıklar, “1.1, 1.2, 1.3, 1.4” şeklinde, üçüncü düzey başlıklar, “1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4” şeklinde, dördüncü ve daha alt düzeylerdeki başlıklar ise benzer şekillerde numaralandırılır.

Bölüm başlıkları yeni bir sayfada yazı alanının üstünden 3 satır (3 defa Enter tuşu ile) aşağıdan başlar ve bütün sözcükler büyük harfle, ortalı, koyu ve 14 punto boyutunda yazılır. Bölüm başlıklarından sonra 1 satır boşluk bırakılır. İkinci düzey başlıklarda bütün sözcükler büyük koyu ve 12 punto yazı boyutunda ortalananarak yazılır ve ilk paragrafla arasında 1 satır boşluk bırakılır. Üçüncü düzey ve daha alt düzey başlıklardan sonra satır boşluğu bırakılmaz. Üçüncü düzey başlıklarda bütün sözcüklerin ilk harfleri büyük, diğerleri küçük harfle, koyu ve 12 punto yazı boyutunda yazılır ve sol kenardan hizalanır. Dördüncü ve daha sonraki düzey başlıklarında ise ilk sözcüğün ilk harfi büyük, diğerleri küçük harfle, koyu ve tercih edilen yazı tipine göre 11 veya 12 punto yazı boyutlarında yazılır, sol kenardan hizalanır. Bütün başlıklar numaralandırılır ve başlıklardan önce 1 normal satır aralığı boşluk bırakılır. Başlığın 1 satırı geçmesi durumunda başlığı oluşturan satırlar arasında tek satır aralığı boşluk bırakılır.

Başlığın metinden ayrı olarak sayfa sonunda tek başına kalmasına izin verilmez. Bu durumda başlıktan önce 1 ya da gerekirse 2 satır boşluk bırakılarak başlık devam eden sayfaya taşınır.

Kılavuzda teze doğrudan örnek olması açısından sadece “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” bölümü bu şekilde numaralandırılarak verilmiştir. Başlıklar ve içindekiler listesinin yazılmasında bu bölüm örnek alınabilir.

Tablo ve Şekiller

Tablo ve şekil numaraları 1'den başlayarak sırayla verilir (örneğin; Tablo 1., Tablo 2.; Şekil 1., Şekil 2. vb.). Tablo numarası verildikten sonra nokta konulur ve bir karakterlik boşluk bırakıldıktan sonra yanına devam edecek şekilde ilk harfleri büyük diğer harfleri küçük olarak tablonun ismi yazılır. Tezde yer alan şekillerin numaraları ve isimleri ise şekillerin altında yer alır. Şekil numarası verildikten sonra nokta konulur ve bir karakterlik boşluk bırakıldıktan sonra yanına devam edecek şekilde ilk harfleri büyük diğer harfleri küçük olarak şekil ismi yazılır. Tablo ve şekil metinle aynı puntoda yazılır. Tablo adı ya da şekil adı ile tablo ya da şekil arasında satır aralığı bırakılmaz. Tablo ve şekil numarası ve başlığı koyu harflerle yazılmaz. Tablo ve şekil adları ortalanır. Bir satırı geçmesi durumunda başlık tek satır aralığı ile yazılır. Tablodan önce 1, tablodan sonra 2 satır aralığı boşluk bırakılır.

Tablolarda dikey kenarlıklar kullanılmaz. Başlık satırının alt ve üst çizgileri ile tablonun son satırının alt çizgisinde kenarlık kullanılır (bkz. Tablo1). Tabloda rakamların yer aldığı hücreler sağa yaslı, metinlerin yer aldığı hücreler sola yaslı olarak yazılır. Başlıklar ve madde numaraları ortalanmış olarak yazılır. Bir bütün olarak tablo da sayfada yatay olarak ortalanır. Tablolar kılavuzda belirtilen yazım alanlarının dışına taşmamalıdır.

Tablo ve şekillerle ilgili dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri de şudur: tablo ya da şekil verilmeden - tercihe göre- önce ya da sonra gerekli açıklamalar ve

gerekiyorsa yorumlar yapılmalıdır. Ancak tablonun veya şeklin çok büyük olduğu ya da sayfa sonuna denk gelip sayfanın genel biçimlendirmesini bozduğu durumlarda tablo numarası ve sayfa numarası verilerek tablo ve açıklama ayrı sayfalarda yer alabilir. Tezin yazılabilir alanlarında metin ve şekil yer almayan büyük boşlukların kalmaması sağlanmalıdır.

Metin içinde tablo ve şekil ile ilgili bilgilendirme örnekleri:

“....Matematik performansının ölçülmesine ilişkin temel bileşenler analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.”.

“.....Tablo 1’deki analiz sonuçları incelendiğinde birinci faktörün açıklanan varyansa katkısının %39 olduğu görülmektedir. Bu bulgu şeklinde yorumlanabilir.”

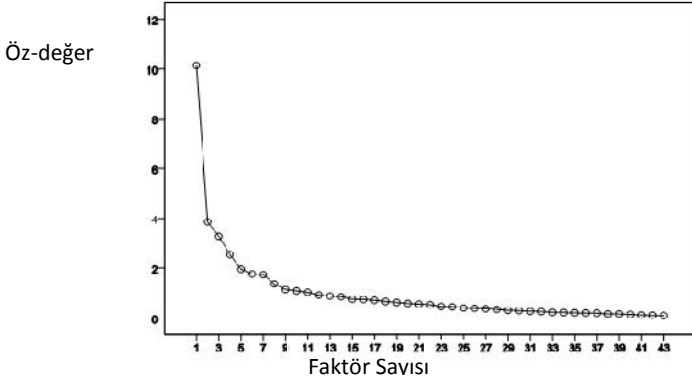
“.....Bilişim Teknolojisi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi ölçeğinin yapı geçerliğinin incelenmesi için yapılan temel bileşenler analizinde elde edilen Özdeğer-Faktör Sayısı Grafiği Şekil 1’de verilmiştir.”

“.....Şekil 1’deki grafik incelendiğinde ölçeğin yedi faktörlü bir yapıdan oluşabileceği görülmektedir.”

Aşağıda tablo ve şekil örnekleri verilmiştir.

Tablo 1. Matematik Performansının Ölçülmesine İlişkin Temel Bileşenler Analizi Sonuçları

Faktörler	Özdeğerler	Açıklanan	Açıklanan
1	7.07	39.26	39.26
2	1.29	7.16	46.42
3	1.00	5.57	52.00

Şekil 1. Bilişim Teknolojisi Öğretmenlerinin Sorunlarını Belirleme Ölçeğinin Özdeğer-Faktör Sayısı Grafiği

Ciltleme

Doktora tezleri siyah renkte, yüksek lisans tezleri mavi renkte ciltlenir, üzerindeki yazılar yıldızla yazılır.

Tezin Sırt Yazısı

Örneğinde de (Ek 1) görüldüğü gibi tez cilt sırtında;

- Yazarın adının ilk harf(ler)i ve soyadı
- Tezin adı ve yılı yer alır.

Tez Başlığı

Tez başlığı tez çalışmasını temsil eder. Başlıkta tez çalışmasında araştırma türüne göre çalışmanın konusu ya da ele alınan bağımlı değişken(ler), bağımsız değişken(ler) ve hedef kitle yer alır. Bağımlı ya da bağımsız değişkenlerin

sayısının çok olması durumunda bu değişkenlere bir grup adı verilebiliyorsa yani değişkenler bir üst kavram/terim ile adlandırılabilirse bu şekilde başlık kısaltılır. Tez başlığı 4 satırdan fazla olmamalıdır.

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME

Bu kısmın yazılmasında Amerikan Psikoloji Derneği Kılavuzunun altıncı baskısı (APA, 2010) örnek alınmıştır. Metin içi kaynak göstermeye ve örneklere bu bölümde yer verilirken kaynakçada yer verme konusu “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” bölümünün altında yer alan “Kaynakça” başlığı altında verilmiştir.

Metin içinde kaynak göstermede yazarın soyadı ve eserin yayım tarihi mutlaka belirtilir. Doğrudan alıntı ve aktarmalarda sayfa numarası da eklenir. Yani araştırmacı bir kaynakta belirtilen genel görüş ve yaklaşıma ilişkin atıfta bulunuyorsa yazar soyadı ve yıl yeterlidir. Ancak kaynakta yer alan belirli bir metne, farklı görüşler arasından bir görüşe, araca, öğretim materyaline, ürüne vb. özel bir duruma atıf varsa sayfa numarası verilmelidir. Sadece kaynakta belirtilen genel görüş veya çıkarılan genel anlama yönelik atıflarda sayfa numarası yazılmayabilir.

Tek Yazarlı Çalışma

“Ölçme, bir özelliğin gözlenerek.....’dır (Baykul 2000: 118).

Baykul (2000: 118) ölçmeyi, bir özelliğin gözlenerek....

Baykul’un 2000’de yayınlanan çalışmasınının 118. sayfasında ölçme, bir özelliğin gözlenerek....”

Son örnekte de görüleceği üzere, cümle içinde yazar ve yayım yılı verilmiş ise ayrıca parantez içinde yazarın, tarihin ve sayfa numarasının belirtilmesine gerek yoktur.

İki Yazarlı Çalışma

İki yazarlı çalışmalardan yapılan alıntılarda her iki yazarın da soyadı kaynakta yer alan sıra korunarak aynen verilir:

“... durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir (Linn ve Gronlund, 2000).

Linn ve Gronlund’a (2000) göre ...durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir.

Linn ve Gronlund’ın 2000’de yayınlanan çalışmalarında, ...durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir.”

Üç, Dört ya da Beş Yazarlı Çalışma

Tez metni içinde kaynağın ilk verildiği yerde yazarların tümünün soyadı ve yayın tarihi verilirken, kaynağın daha sonraki gösterimlerinde birinci yazarın soyadı verilerek diğer yazarların soyadı verilmeden “ve diğerleri” ifadesi kullanılarak tarih verilir.

İlk geçtiği yerde: Genellenebilirlik kuramıdır (Taşdelen, Kelecioğlu ve Güler, 2010).

İkinci geçtiği yerde ve sonrası:

Genellenebilirlik kuramıdır (Taşdelen ve diğerleri, 2010).

Altı ya da Daha Fazla Yazarlı Çalışma

Tez metni içinde kaynağın ilk verildiği yerde birinci yazarın soyadı verilerek diğer yazarların soyadı verilmeden sadece “ve diğerleri” ifadesi kullanılarak tarih verilir.

Ancak kaynaklar/kaynakça bölümünde tüm yazarların soyadı ve isimlerinin baş harfleri verilir.

Sayılan ve diğerleri (2005).....

Grup ya da Kurum Adları (Yazar Olarak)

Grup isimleri yazar isimleri gibi düşünülür (kurum, dernek, hükümet kuruluşları, çalışma grupları vb.). Genellikle metin içinde geçtikleri tüm yerlerde yazılırlar.

Bazı grup yazarlarının ismi ilk geçtiği yerde açıkça yazılarak daha sonra kısaltma olarak verilir.

Bir grup yazarının isminin kısaltması kullanılırken genellikle şu kurallara dikkat edilmelidir: Eğer varsa grubun bilinen (geçerli olan) kısaltması kullanılır. Tezi yazan kişi bir kısaltma yapacak ise bu durumda kısaltma, okuyucu için yeterince bilgi verecek şekilde anlaşılır olmalıdır ve kaynakçaya güçlük çekmeden yerleştirilebilmelidir.

Grup ismi oldukça uzunsa ve kısaltması kolaylıkla anlaşılabilirse ilk yazıldığında tamamı diğer yazımlarda kısaltması kullanılabilir. Grup ismi kısaysa ve kısaltması anlaşılmazsa her geçtiği yerde açıkça verilmelidir.

İlk kez yazarken:

(Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 1991)

Daha sonraki yazımlarda: (MEB, 1991).

Aynı Soyadlı Yazarlar

Eğer kaynakça bölümünde iki ya da daha fazla sayıda aynı soyadına sahip yazar varsa metin içinde ilk isimlerinin ilk harfi verilerek atıfta bulunulmalıdır ve bu kaynaklar alfabetik sıraya göre düzenlenmelidir. Yayın yılları farklı olsa da aynı soyadlı yazarlara bu şekilde atıfta bulunulur.

“N. Güler (2008) ve S. Güler (2010) tarafından yapılan çalışmalarda...”

Aynı Parantez İçinde İki ya da Daha Çok Çalışma

Metin içinde gösterilecek olan atıf birden fazla çalışmaya ait ise;

- A) Birden fazla çalışma aynı yazara ait ise bu çalışmalar yayın yılına göre sıralanarak yazılır. Basımda olan çalışma varsa bu çalışma en sonda yer alır. Tek bir parantez içinde yazarın sadece soyadı verilir, daha sonra yayınlarının basım yılları virgülle ayrılarak en eski çalışmasından başlayarak en yeniye doğru sıralanır:
(Linacre, 1989, 1994, 2007, basımda)
(Köklü ve Büyüköztürk, 1991, 1993)
- B) Eğer yazarın, aynı yıla ait birden fazla çalışması varsa bu çalışmalar “a, b, c” harfleri ile ayrılır:
(Kılıç, 2000a, 2000b).
- C) Birden fazla çalışma farklı yazarların ise bu çalışmalar aynı parantez içinde yazarların soyadları alfabetik

sıraya dizilecek şekilde sıralanır. Önce yazarların soyadı yazılır, virgül konur ve sonra yayın yılı yazılarak noktalı virgül ile bir sonraki yazarın çalışmasına geçilecek şekilde devam edilir.

(Appleton, 1984; Brennan ve Lockwood, 1980; Chang, 1996; Irwin, 2007; Jaeger, 1988).

Tarihi Belirtilmemiş Kaynaklar

Basılı ya da webden ulaşılan bir belgenin yazar adı yer almakla birlikte yayın tarihi yoksa yazar soyadının ardından tarihi yok anlamında parantez içinde (t.y.) şeklinde gösterilir.

“Üniversiteler Arası Kurulun (t.y.) belirttiği gibi...”

Web’de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar

İnternet üzerinden erişilen bir çalışmada, yazar, kurum adı, grup adı, başlık ve tarih belirtilmemişse bununla birlikte kaynak güvenilirse ve kullanılmak isteniyorsa erişilen web sitesinin adresi “(URL1), (URL2), (URL3)...” şeklinde ya da “(WEB1), (WEB2), (WEB3)...” şeklinde kodlanarak metin içinde atıf verilebilir. Daha sonra bu kodlama kaynakçada verilerek her bir kodun internet adresi verilmelidir. Eğer web sayfası üzerinde tarih varsa metin içinde atıf “(URL1, yıl), (WEB1, yıl)” şeklinde yapılmalıdır.

İkincil Kaynak (Aktarma) Kullanımı

Bilimsel çalışmalarda araştırmacının birincil kaynaklara ulaşması ve bilgiyi birincil kaynaklara ulaşarak kullanması beklenir. Bazı durumlarda araştırmacının kabul edilebilir kısıtları olması nedeniyle birincil bir kaynaktaki bilgiyi bu

kaynağa atıfta bulunan ikinci bir kaynaktan kullanması gerekebilir. Bu durum aktarma olarak adlandırılır. Aktarma yapıldığında araştırmacının ulaşamadığı birincil kaynağa atıf yapılmakla birlikte cümle noktalanmadan önce parantez içinde birincil kaynağın künyesinin verilmesinin ardından “aktaran” ya da “akt.” yazılarak ikincil kaynak belirtilir. Kaynakçada sadece ikincil kaynağa yer verilir, birincil kaynak tezin kaynakçasına eklenmez.

TEZDE BULUNMASI GEREKEN, ÖZEL SAYFALAR, BÖLÜMLER VE BAŞLIKLAR

Bu bölümde; tezde bulunması gereken dış kapak, iç kapak, jüri üyelerinin imza sayfası, teşekkür vb. özel sayfalar ile tezin metin kısmını oluşturan bölümler, bölümlerin alt başlıkları bu başlıklar altında yer alması gereken bilgiler, kaynakça oluşturma ve yazımı ile eklerin nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Özel Sayfalar

Dış Kapak

Kapaktaki yazıların -tez başlığı hariç- tamamı, büyük harflerle, Times New Roman veya benzeri yazı tipinde, 12 punto, 1,5 satır aralığında, koyu ve ortalanarak yazılır. Başlık 14 punto ile yazılır.

- En üste **T.C.** yazısı, bu yazının altına sırasıyla satır aralığı bırakmaksızın **SAKARYA ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**, ilgili **ANABİLİM DALI**, varsa ilgili **BİLİM DALI** adı yazılır.
- Bir anabilim dalı altında bilim dalı olmadığı halde birden çok program varsa, **ANABİLİM DALI** sonra **PROGRAMI** ifadesi ile biten programın adı yazılır.
- İlgili **BİLİM DALI** yazısının üç normal satır aralığı altına doktora veya yüksek lisans tezinin başlığı yazılır.
- Doktora veya yüksek lisans tez başlığının üç normal satır aralığı altına **DOKTORA TEZİ** veya **YÜKSEK LİSANS TEZİ** yazısı, bu yazının bir normal satır aralığı altına da yazarın adı ve soyadı yazılır.

- Yazar adının bir satır aralığı altına “**DANIŞMAN**” yazısı yazılır. Bunun altına satır aralığı bırakmaksızın unvanı ile birlikte danışmanın adı ve soyadı yazılır.
- En altta tezin kabul tarihi yalnızca ay ve yıl olarak yazılır.

Dış kapak örneği Ek 2’de verilmiştir.

Boş Sayfa

Dış kapağın ardından ciltleme işlemi sırasında oluşabilecek bir hata ya da yapışma olasılığı nedeniyle bir boş sayfa bırakılır.

İç Kapak

İç kapak dış kapak ile aynıdır.

İç kapak örneği Ek 2’de verilmiştir.

Bildirim

Bildirim, lisansüstü çalışmanın bilimsel ve etik değerlere bağlı olarak hazırlandığının yazılı ifadesidir. Bildirim sayfası örneği Ek 4’te sunulmuştur.

Jüri Üyelerinin İmza Sayfası

Bu sayfada tezin savunulmuş ve onaylanmış olduğunun kanıtı olan Jüri Üyelerinin ve Enstitü Müdürünün imzaları yer alır. Doktora tezleri için beş, yüksek lisans tezleri için üç imza yeri açılır. Tez danışmanın unvanından önce “Danışman” kelimesi yazılır Yüksek lisans tezleri için örnek sayfa görüntüsü Ek 5’te verilmiştir.

Önsöz

Bu kısımda tezi hazırlayan tarafından sunulmak istenen çalışma ile ilgili bilgiler, çalışmayı kısıtlayan ve/veya zenginleştiren etkenlerden bahsedilir. Bir sayfayı geçmez.

“Teşekkür” yazılmak istenirse önsözün son kısmında, tez çalışması süreci boyunca teze katkıda bulunmuş kişilere ve kuruluşlara teşekkür edilmelidir.

Teşekkür edilen kişilerin unvanı (varsa), adı soyadı, parantez içinde görevli olduğu kuruluş ve çalışmaya olan katkısı kısa ve öz biçimde belirtilmelidir.

Tez çalışması bir proje kapsamında gerçekleştirilmiş ise, projenin ve ilgili kuruluşun adı ve varsa proje numarası da bu bölümde belirtilmelidir.

Türkçe Özet

Tez özeti, Türkçe ve yabancı dilde tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanır ve ayrı sayfalarda sunulur. Özetle çalışmanın içeriği kısaca okuyuculara sunulur.

Özette tezin ve yazarın adı, tezin niteliği (yüksek lisans ya da doktora) ve hangi anabilim dalına ve programa ait olduğu, danışmanın ve var ise eş danışmanın unvanları ve isimleri yer alır. Tezin yapıldığı tarih ve kaç sayfa olduğu özet metninden önce yazılır.

Özet metninde en önemli noktalara odaklanılarak kullanılan araştırma yöntemine göre kısaca şu konularla ilgili bilgilere yer verilir: tezin konusu, problemi, araştırma modeli, bağımlı ve bağımsız değişkenleri, hedef kitlesi veya evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi, tezin sonuçları ve önerileri.

Özet kısmının sonunda da “Anahtar Kelimeler” yazılır (yeni satırdan başlar ve ilk harfleri büyük 12 punto sola hizalı yazılır. 3 ile 5 anahtar kelimeye yer verilir). Özette, tez başlığı ve “Anahtar Kelimeler” ibaresi koyu yazılır. Tez özeti iki sayfayı geçmemelidir. Ek 6’da Türkçe tez özeti örneği verilmiştir.

İngilizce Özet

İngilizce özet, Türkçe özetin İngilizce’ye çevirisidir. İngilizce özet, Türkçe özet ile aynı kapsamda ve aynı biçimlendirme özellikleri ile İngilizce olarak eklenir.

İthaf

Tez çalışması, hazırlayan tarafından bazı kişi(ler), kurum(lar) ve/veya kuruluşlara ithaf edilecekse bu sayfada belirtilir. Bu kısmın yazılmasında genel biçim ve yazım kuralları dikkate alınır ancak metin sağ tarafa yaslanır ve yukarıda üç satır aralığı boşluk bırakılır.

İçindekiler

Tez metninde yer alan bütün bölüm ve alt bölüm başlıkları, kaynaklar (ve varsa ekler) içindekiler listesinde eksiksiz olarak verilmelidir. Tezde kullanılan her başlık içindekiler listesinde hiçbir değişiklik olmaksızın aynen verilmelidir. İçindekiler listesi hazırlanırken bu kılavuzun içindekiler sayfasındaki “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” başlığı altında yer alan “Bildirim” alt başlığı ile “Özgeçmiş ve İletişim Bilgisi” başlıkları arasında kalan (bu iki başlık da dâhil) liste örnektir.

Tablolar Listesi

Tezde yer alan tablolar için içindekiler sayfasında olduğu gibi tabloların numara ve adlarının ve bunların hangi sayfada yer aldığı belirtildiği bir liste oluşturulmalıdır. Bu listenin ilk sayfasında ortalanmış olarak “TABLOLAR LİSTESİ” başlığı olmalı, eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci ve diğer sayfalara başlık yazılmamalıdır.

Şekiller Listesi

Tezde yer alan şekiller için içindekiler sayfasında olduğu gibi şekillerin numara ve adlarının, ayrıca bunların hangi sayfada

yer aldığıının belirtildiği bir liste oluşturulmalıdır. Bu listenin ilk sayfasında ortalanmış olarak “ŞEKİLLER LİSTESİ” başlığı olmalı eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci sayfaya ve diğer sayfalara başlık yazılmamalıdır.

Diyaloglar Listesi

Özellikle nitel araştırmalarda diyaloglar varsa araştırmanın doğasına uygun olarak bu diyaloglar adlandırılabilir. Bu durumda kolay bulunmaları açısından bu diyalogların bulunduğu sayfalar, tablolar listesi ve şekiller listesinde olduğu gibi diyaloglar listesi başlığı altında listelenebilir. Bu takdirde ilk sayfada “DİYALOGLAR LİSTESİ” başlığı olmalıdır. Eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci ve diğer sayfalara başlık yazılmaz.

Tezin Metin Kısmı

Bu bölümde tezin bilimsel araştırma sürecinin raporlaştırılmasıyla ilgili metin kısmının verileceği başlıklar ve bu başlıklar altında yer alması gereken bilgiler verilmektedir. Bu bölümdeki başlıkların numaralandırması kılavuzun kullanım kolaylığı sağlaması açısından bir tezde olması gereken şekliyle verilmiştir.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırma probleminin gerekçesi bilimsel kanıtlara dayalı olarak tartışılır. Araştırmanın neden önemli olduğu, yapılan araştırma ile ne amaçlandığı ortaya konulur. Ayrıca araştırmayı sınırlandıran etmenler ve varsayımlar belirtilir.

İlgili araştırmalar ve tanımlar 20 sayfayı geçiyor ve/veya girişte verilen ayrıntılı bilgiler problemin ortaya konmasına ve kanıtlanmasına yönelik akışı bozuyorsa Giriş bölümünden sonra ikinci bir bölüm olarak “Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar” bölümü teze eklenebilir.

Araştırma probleminin kuramsal ya da kavramsal bir çerçevesini oluşturmak, araştırma deseninin amaca dönük ve kendi içinde tutarlı olmasını sağlamak açısından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Problem ortaya konulurken, konuyla ilgili önceden yapılan çalışmalarla ilişkilendirmeler ve karşılaştırmalar yapılmalıdır. Kuramsal açıklamalar (kavramsal çerçeve) ve ilgili alan yazını, problem durumunu yansıtacak şekilde verilmelidir. Gereksiz kuramsal bilgi ve konu başlıklarına yer verilmemelidir.

1.1 PROBLEM ya da AMAÇ

Bu başlık altında danışman ve öğrencinin tercihinine bağlı olarak Problem ya da Amaç bir cümle ile ifade edilmelidir.

Problem Cümlesi yazılacaksa: Araştırma için seçilen problemde konu; ilginç, araştırılabilir, önemli, etik ve alana

katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır (Tomul, 2009). Problem soru cümlesi olarak ifade edilmelidir (Karasar, 1995; Tomul, 2009). Nicel çalışmalarda problem ifadesi; araştırmanın değişkenlerini ve evrenini içermeli, konunun araştırılabilirliğini göstermelidir. Bunun dışında problem ifadesi, tez konusunu açıkça belirtmeli ve anahtar kavramları içermelidir.

Amaç cümlesi yazılması tercih edilirse araştırmanın hedefi belirtilmelidir. Amaç cümlesi tercih edildiğinde bir sonraki başlıkta alt problemler yerine (denenceler başlığı kullanılmayacaksa) mutlaka “alt amaçlar” başlığı kullanılmalıdır. Yani problem başlığı kullanılırsa bir sonraki başlık alt problemler; amaç başlığı kullanılırsa bir sonraki başlık alt amaçlar olmalıdır.

1.2 ALT PROBLEM(LER) ya da DENENCE(LER)

Araştırma türüne göre alt problem, alt amaç ya da denence başlıklarından biri seçilir. Alt problem(ler), araştırma sürecinde problemin nasıl ele alınacağını, hangi açılardan problemin araştırılacağını ya da problemle ilgili çalışmanın hangi aşamalarla gerçekleştirileceğini içerir. Alt problemler, araştırma sorusu ya da denence (hipotez) olarak yazılabilir. Bir önceki başlıkta Amaç yazıldıysa alt amaçlar ya da araştırmanın hipotezleri yazılmalıdır.

1.3 ÖNEM

Bu alt başlıkta okuyucuyu, araştırmanın önemi hakkında ikna etmek gerekir (Sarpkaya, 2009). Bu nedenle araştırmanın önemi anlaşılır bir şekilde ele alınmalıdır.

Yapılan araştırmanın alana nasıl katkı sağlayacağı vurgulanmalıdır. Araştırmanın önemi ortaya koyulurken, araştırmaya duyulan ihtiyaç yani araştırmanın gerekliliği, araştırmanın özgünlüğü, işe yararlığı, güncelliği nedenlere dayalı olarak sunulur ve vurgulanır. Araştırmanın getireceği yenilik ve değerlerle yaygın etki durumu açıklanır.

1.4 VARSAYIM(LAR)

Her araştırmada varsayımların olması ve bu başlığın yazılması zorunlu değildir. Varsayım sözcüğü yerine bazı çalışmalarda sayıltı sözcüğü de kullanılmakla birlikte yazım ve yanlış anlama hatalarının önüne geçilebilmesi varsayım sözcüğünün kullanılması tercih edilmiştir. Varsayımlar doğruluğu test edilmeden kabul edilen yargılardır. Bu yargılar araştırmanın dayanak noktalarıdır. Mevcut araştırma sürecini ve sonucunu önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle değişkenlerin dışında araştırmayı etkileyebilecek önceden kabul edilmiş bu dayanak noktaları açık bir şekilde ifade edilmelidir (Karasar, 1995).

Bazen varsayım ile denence karıştırılmaktadır. Araştırma sürecinde denencenin doğru ya da yanlış olup olmadığı sınanırken, varsayımın doğru olduğu baştan kabul edilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Bu nedenle bir araştırmada varsayımın çok olması yani sınanmadan yapılan kabullerin çok olması araştırmanın güvenilirliği ve geçerliğini kuşkuyla bir hale getirebilir. Araştırmalarda sadece gerekli ve kabul edilebilir varsayımların yazılmasına dikkat edilmelidir.

1.5 SINIRLILIKLAR

Araştırmanın bağlamını tanımlayan sınırlılıklardır. Bu sınırlılıklar, araştırmacının ulaşmak isteyip ulaşamadığı evren, maddi sınırlılıklar, zaman sınırlılığı, çalışılan konu, bilimsel araştırma yöntemi, veri analizi yöntemi vb. çeşitli nedenlere dayalı olabilir. Ancak araştırmanın hem iç hem de dış geçerliğini değerlendirirken göz önüne alınacağı, sonuç ve önerilerin yaygınlaştırılmasında belirleyici olacağı için sınırlılıklar mutlaka belirtilmelidir.

1.6 TANIMLAR

Araştırmada yer alan tüm kavramları tanımlamak gereksizdir. Fazla bilinmeyen, birden çok anlamı olabilecek ancak araştırmada belirli bir anlamda kullanılan, işlevsel ve yoruma açık olabilecek kavramlar tanımlanmalıdır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010).

Örnek:

Akademik başarı: öğrencilerin üniversite mezuniyet notu.

1.7 SİMGELER VE KISALTMALAR

Araştırma kapsamında kullanılan simge ve kısaltmalar varsa bu başlık altında açık adlarıyla birlikte verilir.

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm tezte yer alması gereken zorunlu bir bölüm değildir. Araştırmacının tez problemini, ilgili değişkenleri ve alanyazındaki araştırmaları ayrıntılı bir biçimde irdelemesi gerekiyorsa bu bilgiler giriş bölümü yerine bu bölümde verilmelidir.

2.1 ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Problemin, ilgili kavramların, araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenlerinin, gerekirse hedef kitlenin ve araştırma bağlamının tanımları yapılır ve bunlarla ilgili kuramsal bilgiler sunulur.

2.2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırma ile ilişkili alanyazındaki araştırma sonuçları sunulur. Ancak burada ham bir alanyazın listesi sunulmaz. Birbiriyle ilişkilendirilebilecek araştırma sonuçları birleştirilerek verilir. Benzer konuyla ilgili çelişen araştırma sonuçları varsa bunlar da birlikte ele alınır.

2.3 ALANYAZIN TARAMASININ SONUCU

Araştırmanın kuramsal çerçevesinden ve ilgili araştırma sonuçlarından araştırmacının çıkarımı, ulaştığı sonuç bu başlık altında verilir. Araştırmacı, problemle ilgili kuramsal

temelini sunduğu bilgiyi ve araştırma sonuçlarından çıkardığı genel sonucu kendi sözcükleri ile bu bölümde ifade eder.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren-örneklem veya çalışma grubu, verilerin toplanması yani araştırma sürecinin nasıl gerçekleştirildiği ve verilerin analizine dair alt başlıklara yer verilir.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırmacı, araştırmada hangi modeli ya da deseni kullandığını ve bu deseni neden seçtiğini gerekçelendirerek bu başlık altında belirtir. Araştırma türüne göre, araştırmanın planlanması aşamasında bağımlı, bağımsız, ortam ve kontrol değişkenleri belli ise, bu değişkenler ve bu değişkenlerin varsa alt düzeyleri burada tanımlanır.

3.2 EVREN VE ÖRNEKLEM/ KATILIMCILAR/ ÇALIŞMA GRUBU

Araştırma türüne göre veri toplanan kişilerin, grubun vb. özellikleri bu başlık altında tanımlanır. Evren, örneklem ya da çalışma grubundaki bireylerin sayısı, yaş, cinsiyet ve araştırmayla ilgili bilinmesi gereken özellikleri belirtilir. Hedef kitlenin seçim nedeni, örneklem alındıysa örneklem alma yöntemi ve bu yöntemin seçilme nedeni, hedef kitlenin belirlenmesinde hangi ölçüt(ler) kullanıldıysa bunların seçilme nedeni bu başlık altında açıklanır.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama sürecinde anket, test vb. araçlar kullanıldıysa bunların amaçları, özellikleri, nasıl ve kimler tarafından geliştirildikleri, geçerlik ve güvenilirliklerinin ne olduğu burada belirtilir (Karasar, 1995; Sarpkaya, 2009). Eğer az bilinir bir ölçme aracı geliştirilmişse bu aracın geliştirilme süreci ayrıntılı olarak anlatılmalıdır (Sarpkaya, 2009). Bu başlık altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ile bu çalışmalar sonucu ulaşılan psikometrik özellikler verilir. Araştırmacının tez çalışmasında amacı bir ölçme aracı geliştirmekse bu araçla ilgili genel özellikleri bu başlık altında verdikten sonra ayrıntılı bulguları Bulgular başlığı altında verir.

Araştırma yeni bir öğretim materyali, yazılım, teknoloji vb. kullanmayı gerektiriyorsa bu materyallerin geliştirilme süreci, uzman görüşleri, ön değerlendirme sonuçları vb. gerekli bilgiler de bu başlık altında verilir.

3.4 VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada verilerin hangi yollarla ve nasıl toplandığı net bir biçimde bu başlık altında belirtilir. Araştırma deneysel türde yapılmışsa deneysel işlemler bu başlık altında açılacak alt başlıklar altında verilir. Veri toplama araçlarının ne kadarının istenilen biçimde uygulanabildiğinin de belirtilmesi gereklidir.

Nitel araştırmalarda kullanılan doküman, gözlem kayıtları, görüşme kayıtları gibi veri toplama araçlarının nasıl kullanıldığı ve kaç saatlik/ne kadar veri toplandığı da açık ve

net bir şekilde burada verilir. Ayrıca veri toplamak için geliştirilen etkinlikler varsa bunların nasıl uygulandığı ve örnekleri eklenir.

Bu başlık altında araştırmanın ne kadar sürede, hangi tarihlerde yapıldığı ve yaklaşık maliyeti de verilir. Ayrıca araştırma sürecinin başından sonuna kadar nasıl yürütüldüğü ayrıntılı bir şekilde açıklanır.

Özellikle nitel araştırmalarda araştırmacının varsa ön yargıları ve karşılaştığı zorluklar daha sonra benzer çalışmalar yapacak olan araştırmacılara yol göstermek için ayrı bir alt başlıkta ele alınabilir.

Özellikle deneysel çalışmalarda bu başlık altında “araştırmanın iç ve dış geçerliğini etkileyen unsurlar ve alınan önlemler” benzeri alt başlıklar eklenebilir. Bu alt başlık altında zaman, yetiştirme, ölçüm, ölçme aracı, istatistik regresyon, denek kaybı gibi iç geçerliği etkileyebilecek faktörlerle, öntest-deneysel işlem etkileşimi, çoklu deneysel işlem etkileşimi, seçim-deneysel işlem etkileşimi, değişkenlerin getirdiği sınırlılık, araştırmacı etkisi vb. dış geçerliği etkileyebilecek faktörlerin araştırma kapsamındaki durumuna ve açıklamalara yer verilebilir.

3.5 VERİLERİN ANALİZİ

Toplanan ham verilerin nasıl değerlendirileceğine yönelik istatistik analizler, neden bu analizlerin seçildiği, verilerin hangi yazılımla (SPSS, Minitab, Systat, Iteman, Lisrel vb.) nasıl değerlendirildiği bilgileri bu başlık altında verilir (Karasar, 1995). Veri analizinde yararlanılan yazılımlarda,

kullanılan istatistik model ve işlemler yazılımın sürümüne göre değişiyorsa sürüm numarası da belirtilir.

Ayrıca nitel çalışmalarda her bir veri toplama aracından elde edilen verilerin nasıl çözümlendiği, bunun ne kadar zaman aldığı, kodlamaların nasıl yapıldığı belirtilir. Nitel verilerin nasıl değerlendirileceği bu başlık altında verilecek “Değerlendirme kriterleri /esasları” adlı bir alt başlıkla ayrıntılı bir şekilde açıklanır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Toplanan verilerin analiz edilmesiyle elde edilen bulgular ve bunların kısaca ne anlama geldiği bu başlık altında verilir. Bulgular açık ve net bir şekilde sunulur. Çizelge ve şekiller kullanılarak okuyucunun bilgiyi kolayca görebilmesi sağlanır. Tüm bulguların ne anlama geldiği açık bir şekilde yazılmalıdır. Nitel çalışmalarda verilerin çokluğu söz konusu olabilir. Toplanan verilere, doğrudan aktarmalara fazla örnek verilmesi okuyucuyu gereksiz yere yorabilir. Bu durumda araştırmanın amacına göre bulguları en iyi temsil edecek sadece olumlu ve olumsuz örneklere odaklanılabilir.

Doküman taraması ve benzeri çalışmalarda, önemli olan kısımlar, dikkat odaklama araçlarıyla (öncelikle italik, aynı sayfada çok sayıda kullanılacaksa gerektiğinde koyu, altı çizili vb.) vurgulanmalıdır. Elde edilen yorumlar alanyazınla karşılaştırılarak yorumlanmalıdır.

Araştırma türü ve alt problemlere bağlı olarak bu başlık altında gerekli görülen alt başlıklar oluşturulabilir. Örneğin denencelere ilişkin bulgular, araştırma sorularına ilişkin

bulgular ya da toplanan verilere göre analizler sırasında oluşturulan temalara göre bulgular araştırmacı tarafından tercih edilen alt başlıklar altında verilebilir.

BÖLÜM V

TARTIşMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularının alanyazınla karşılaştırılması sonucu elde edilen yorumlardan hareketle oluşturulan tartışma ile araştırmanın sonuç ve önerilerine yer verilir.

5.1 TARTIşMA

Bu başlık altında araştırmada ulaşılan bulgular, önceki araştırma sonuçları, uzman görüşleri vb. bilimsel bilgilerle karşılaştırılarak yorumlanır. Yorumlar bulgulara dayalı olmalı, bulgu olmadan yorum yapılmamalıdır. Yorumlar çok yönlü değerlendirmeyi sağlayacak nitelikte ve güçlü olmalıdır (Karasar, 2005). Birlikte yorumlanabilecek ilgili bulgular birleştirilerek tartışılabilir. Tartışma tezden ulaşılan genel sonucu ortaya koyacak şekilde bütüncül bir yaklaşımla yapılabilir. Ulaşılan sonuçlar bütüncül bir biçimde birlikte tartışılmayacak kadar çoksa alt problemler doğrultusunda alt başlıklara ayrılarak da ele alınabilir. Tartışma bölümünde, tez çalışmasının değerini gösterecek olan, elde edilen bulguların ne anlama geldiği ve ne işe yarayacağının açık bir biçimde ortaya koyulmasıdır.

5.2 SONUÇLAR

Araştırmada ulaşılan sonuçlar, bir başka deyişle kanıtlara dayalı yargılar, açık ve net bir şekilde verilir. Sonuçlar

mutlaka bulgulara ve tartışmaya dayalı olmalıdır. Mümkünse sonuçları net görünmeleri için listelemek gerekir. Sonuçları verirken araştırmanın amaçları ile örtüşme durumu, kendi içinde sonuçların tutarlılığı ve problem durumuna çözüm bulucu niteliği ön plana çıkarılmalıdır.

5.3 ÖNERİLER

Bu bölümde sonuçlara ve araştırmacının kazandığı deneyime dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmektedir. Araştırmanın önerileri sonuçlara dayalı olarak bir başlık altında ya da başka araştırmacılara yönelik önerilerin de yer aldığı aşağıda belirtilen başlıklar altında verilebilir.

5.3.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Araştırma probleminin çözümüne yönelik öneriler getirilmelidir. Bunların nasıl, ne şekilde kimler tarafından yapılacağı belirtilmelidir. Bu öneriler mutlaka sonuçlara dayalı olmalıdır.

5.3.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Ayrıca araştırmacı tarafından araştırmada eksik görülen noktalar eleştirilebilir. Amaç, bu çalışmada yapılan eksikliklerin daha sonra yapılacak benzer çalışmalarda yapılmamasıdır. Ayrıca bu çalışmadan sonra başka hangi araştırmaların yapılabileceği belirtilmelidir.

KAYNAKÇA

Tezin yazımında alıntı yapılan tüm eserler “Kaynakça” başlığının altında mutlaka yer almalıdır. Tez metninde bulunan atıflar ile kaynakça listesi birebir örtüşmelidir. Kaynakça listesi yazar soyadlarına göre alfabetik sırada verilir. Kaynakların listesinde aynı yazara ait birden fazla çalışma yer alacaksa yayın yılı en yeni olandan en eski olana göre düzenleme yapılır. Metin içinde ve Kaynakça başlığı altında kaynakların gösterilmesinde Amerikan Psikologlar Derneğinin (American Psychological Association-APA) yazım kılavuzunun altıncı baskısı örnek alınmıştır. Özel isimlerin yazılmasında, “nokta” işaretinin kullanılmasında Türkçenin genel kurallarına uyulur.

Kaynak bilgileri sayfa başından başlatılır. Bir satıra sığmayan kaynak yazımlarında ikinci satır normal satır aralığından 1.5 cm. içerden başlatılır. Kitap, dergi ve tez isimleri italik yazılır. Çalışmanın başlığı Türkçe yazım kurallarına uygun şekilde kelimelerin ilk harfleri büyük olarak yazılır.

Sürelî Yayınlarla İlgili Genel Gösterim

Yazarın Soyadı, adının Baş harf(ler)i. (Tarih). Makalenin Adı. *Derginin Adı, cilt no* (sayı), sayfa numarası.

Sadece derginin adı italik, diğerleri normal yazılır. Yılda birden fazla sayıda yayınlanan dergiler için cilt sayısının yanına parantez içinde derginin sayısı da verilir.

Sürelî Yayın Örnekleri

Dergide Yayınlanan Tek Yazarlı Makale

Clauser, B. E. (2000). Recurrent Issues and Recent Advances in Scoring Performance Assessment. *Applied Psychological Measurement, 24*, 310-324.

Cohen, J. (1960). A Coefficient of Agreement for Nominal Scales. *Educational and Psychological Measurement, 20*, 37-46.

Dergide Yayınlanan Üç ya da Dört Yazarlı Makale

Klein, S. P., Stecher, B. M., Shavelson, R. J., McCaffrey, D., Ormseth, T. ve Bell, R. M. (1998). Analytic versus Holistic Scoring of Science Performance Tasks. *Applied Measurement in Education, 11*, 121-137.

Dergide Yayınlanan Altı Yazarlı Makale

Kahraman, R. C., Borman, C., Hanımşil, M., Özler, H., Perçin, D. ve Serçen, L. (1993). Kroner Kalp Rahatsızlığının Belirlenmesinde Rol Oynayan Faktörler. *Sağlık Psikolojisi, 12*(2), 301-307.

Dergide Yayınlanan Yedi ve Daha Çok Yazarlı Makale

Altıdan fazla yazarlı makalelerde beşinci yazarın adının ardından virgül ve üç nokta konulduktan sonra son yazarın adı yazılır.

Elektronik Dergide Yayımlanan Makale

Yukarıdaki ilkeler uygulanarak eğer dergideki makalelerin DOI (Document Object Identifier) numarası varsa bu numara yazılarak site adresi ve erişim tarihi verilmez. DOI numarası yoksa erişim tarihi verilmeden sadece site adresi verilir.

DOI numarası varsa

Akgün, Ö. E., Deryakulu, D. (2007). Düzeltici Metin ve Tahmin- Gözlem- Açıklama Stratejilerinin Öğrencilerin Bilişsel Çelişki Düzeyleri ve Kavramsal Değişimleri Üzerindeki Etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40 (1), 17-40. DOI: 10.1501/Egifak_0000000148

DOI numarası yoksa

Akgün, Ö. E., Deryakulu, D. (2007). Düzeltici Metin ve Tahmin- Gözlem- Açıklama Stratejilerinin Öğrencilerin Bilişsel Çelişki Düzeyleri ve Kavramsal Değişimleri Üzerindeki Etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40 (1), 17-40. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/152/1102.pdf> adresinden erişildi.

Baskıda Olan Makale

Atılğan, H. (Baskıda). Genellenebilirlik Kuramı ve Puanlayıcılar Arası Güvenirlik için Örnek Bir Uygulama. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 4, 24-31.

Yazarsız, Günlük Gazete Makalesi

- Yazarsız çalışmalar, çalışmanın isminin ilk harfine göre kaynakça listesinde yer alır.
- Metin içinde kaynak gösterirken ise kısa bir başlık parantez içinde verilir (“New Drug”, 1993).
- Sayfa numaralarından önce İngilizce ise p. kullanılır, Türkçe ise s. yazılır.

New Drug Appears to Sharply Cut Risk of Death From Heart Failure. (July 15 1993). *The Washington Post*, p. A12.

Sağlıklı Yağ Reçetesi. (4 Nisan 1993). *Hürriyet*, s. 15.

Abstract

Eğer süreli yayının adı “abstract” kelimesini içermezse, abstract adı ile nokta arasında köşeli parantez içinde [abstract] yazılır.

Woolf, N. J., Young, S. L.; Fanselow, M. S., and Butcher, L. L. (1991). Alteration in Cortex by Pavlovian Conditioning. *Society for Neuroscience Abstracts*, 17, 480.

Rosenthal, R. (1995). State of New Jersey v. Margaret Kelly Michaels: An Overview [Abstract]. *Psychology, Public Policy and Law*, 1, 247-271. <http://www.apa.org/journals/ab1.html> adresinden erişilmiştir.

Yıllık Olarak Yayınlanan Süreli Yayın

Fiske, S. T. (1993). Social Cognition and Social Perception. *Annual Review of Psychology*, 44, 155-194.

Bir Dergide Çeviri Makale

- ✓ Makale hangi dile çevrildiyse o dildeki adı yazılır.
- ✓ Çevirenin adı, örnekte görüleceği gibi makalenin isminin ardından parantez içinde verilir.
- ✓ Çevirilerden yapılan alıntılar, metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örneğin:
Bruce'a (1970/1994) göre.....dır.

Bruce, T. (1994). Çocukların Yaşamında Oyunun Rolü (Çev: A. F. Altınoğlu). *Eğitim ve Bilim*, 18 (92), 64-69. (Orijinal makalenin yayım tarihi, 1970).

Kitaplara İlişkin Genel Gösterim

Yazarın soyadı, adının baş harf(ler)i. (Tarih). *Kitabın Adı*. (Baskı sayısı) Yayın Yeri: Yayın evi.

Kitap Örnekleri

Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*. Ankara: ÖSYM.

Kurumun Yazarı ve Yayıncısı Olduğu Kitaplar

Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated Resident Population by Age and Sex in Statistical Local Areas, New South Wales, June 1990 (No. 3209.1)*. Canberra, Australian Capital Territory: Author.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2005). *Ekonomik ve Sosyal Göstergeler (1950-2004)*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Çeviri Kitap

Freire, P. (1991). *Ezilenlerin Pedagojisi*. (Çev. D. Hattatoğlu ve E. Özbek). İstanbul: Ayrıntı Yayınevi. (Eserin orijinali 1982'de yayımlandı).

Çeviri kitaplar tez metni içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örneğin;

“Freire (1982/1991) okuma yazma öğretiminde....dır.”

Ansiklopedi veya Sözlük

Türk Dil Kurumu. (1969). *Türkçe Sözlük* (Genişletilmiş Baskı). Ankara: TDK.

Editörler Tarafından Yayına Hazırlanmış Bir Kitapta Makale ya da Bölüm

- İlk olarak makalenin ya da bölümün yazarı verilir.
- Henüz baskıda olan yayınlar için yayın yılı yerine (baskıda) yazılır. Yayın İngilizce ise yayın yılı yerine (in press) yazılabilir.
- İngilizce yayınlar için; editör varsa editörün isminden önce, yoksa kitabın isminden öne “In” kelimesi yazılır.

Gülmez, M. (2006). Kesintisiz İnsan Hakları Öğretimi ve Eğitimi. *Yaşam Boyu Öğrenme*. F. Sayılan ve A. Yıldız (Editörler). (İkinci Baskı), s. 84-105. Ankara:PegemA Yayıncılık.

Bir Sempozyumda Sunulan Yayınlanmış Bir Çalışma

Burada diğer gösterimlerden farklı olarak çalışmanın adı normal harflerle, sunumun hangi sempozyum ya da konferansta yapıldığı ise italik harflerle yazılır.

Güler, N. (13-15 Eylül 2006). Tek Biçimli ve Tek Biçimli Olmayan Ayrıcalıklı İşlem Gösteren (DIF) Test Maddelerini Aynı Anda Ortaya Çıkaran Lojistik Regresyon, Mantel-Haenszel ve Breslow-Day Çalışmalarının Deneysel Araştırması. *XV. Ulusal*

Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitapçığı. Muęla Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, Muęla.

Doktora ya da Yüksek Lisans Tezleri

Alharby, E. R. (2006). *A Comparison Between Two Scoring Methods, Holistic vs. Analytic Using Two Measurement Models, The Generalizability Theory and The Many Facet Rasch Measurement Within The Context of Performance Assesment*. Unpublished doctoral dissertation. The Pennsylvania State University.

Atılğan, H. (2004). *Genellenebilirlik Kuramı ve Çok Değişkenlik Kaynaklı Rasch Modelinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bir Araştırma*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kara, E. (1996). *Öğretmenlerin Statü Düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

İnternet Ortamından (Web Sayfalarından) Elde Edilen

Bilgiler:

Yazarı ve Yayımlandığı Dergi Belli Olan Çalışma

Field, A. (2005, 10 Aralık). Factor Analysis Using SPSS. <http://www.sussex.ac.uk/Users/andyf/factor.pdf> adresinden erişilmiştir.

Beach, D. (2003, December). A Problem of Validity in Education Research. *Qualitative Inquiry*, Vol. 9, 859-873. Web: <http://www.qix.sagepub.com/cgi/reprint/9/6/859> adresinden erişilmiştir.

Yazarı Belli Olmayan Ancak Yayımlandığı Dergi Belli Olan Çalışma

From Character to Personality. (1999, December). *APA Monitor*, 30 (11). Web: <http://www.apa.org/journals/ab1.html> adresinden erişilmiştir.

Yayımlandığı Tarih Belli Olmayan Çalışma

Tarihi belli olmayan çalışmalar parantez içinde tarih yok anlamında (t.y.) şeklinde gösterilir.

Üniversiteler Arası Kurul. (t.y.). Etiğe Aykırı Davranışlar. http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf adresinden erişilmiştir.

Web’de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar

İnternet’ten erişilen bir çalışmada yazar, kurum adı, grup adı, belge adı ve tarih belirtilmemişse bununla birlikte kaynak güvenilir ve güncelse erişilen web sitesi adreslerinin listelenmesi için erişilen belge “(URL1), (URL2), (URL3)...” şeklinde ya da “(WEB1), (WEB2), (WEB3)...” şeklinde” metin içinde atıf verildikten sonra bu adlandırma kaynakçada verilerek her bir internet adresi verilmelidir. Erişilen belgede

tarikh varsa gösterim “(URL1, yıl) ya da (WEB1, yıl)” şeklinde yapılmalıdır.

WEB2, http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf
adresinden 12.12.2012 tarihinde erişilmiştir.

EKLER

Araştırmada atıfta bulunulan ancak metin içerisinde yer verilmesi gerekmeyen ya da tezdeki akışı bozabilecek ancak eklenmesi gereken, izin yazıları, tablolar, şekiller, ölçme araçları, öğretim materyallerinin ekran görüntüleri fotoğrafları, istatistik analizlerin yapılması için gerekli şartların sağlandığını sınavan ön analiz sonuçları, görüşme notları, katılımcı görüşleri, deneklerin oluşturduğu ödevler vb. bilgi ve belgeler bu başlık altında ayrı birer ek olarak verilebilir. Eklerin sırası, metin içinde okuyucunun karşılaşma sırası ile aynıdır.

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

Bu başlık altında yazar, doğum yeri, öğrenim bilgileri, mesleki deneyimi vb. kendini tanıtmaya amaçlı bilgileri verir. Tez çalışmasıyla elde ettiği sonuç ve deneyimleri öğrenmek amacıyla kendisine ulaşmak isteyenler için işyeri telefonu ya da e-posta adresi gibi kalıcı bir iletişim bilgisini özetin sonuna eklemelidir.

SAVUNMA ÖNCESİ TEZİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Tez çalışması raporlaştırıldıktan sonra yazım yanlışları, eksik verilmiş bilgiler, hatalı kaynak gösterme ve/veya biçimlendirmeler vb. olası sorunları savunmadan önce

giderilmek üzere hazırlayan tarafından uzmanlara ve akranlarına kontrol ettirilmelidir. Jüri üyelerine verilmek üzere Enstitüye teslim edilmeden önce danışman tarafından mutlaka tez okunmuş, gerekli düzeltmeler yapılmış ve onaylanmış olmalıdır. Yeterince iyi hazırlanmamış bir tez hem hazırlayan hem de danışmanı açısından övünülecek bir çalışma olmayacaktır.

Tez, aynı özgün metinden çoğaltılır ve her kopya yüksek baskı kalitesi ve çözünürlüğe sahiptir. Basılı metin üzerinde düzeltme yapılmaz. Düzeltme gereken durumlarda, düzeltme yapılan sayfalar jüri üyelerine gelmeden önce yenileriyle değiştirilir.

TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA

Bu kılavuzda 1. Bölüm Giriş'ten başlayarak 3. Bölüm Yöntem dâhil olmak üzere bu kapsamdaki tüm başlık ve alt başlıkları içeren metnin yazılması ile tez önerisi hazırlanmış olur. Yüksek lisans tez konusunun Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanması için tez önerisinin hazırlanmış olması ve danışmanla birlikte en az iki öğretim üyesi tarafından yeterli bulunarak, yeterlik yazısı ekinde tez önerisinin Enstitüye gönderilmiş olması gerekmektedir. Doktora tez önerisi ise yeterlik sınavı sonrası enstitü öğrenci işlerinin belirteceği tarih aralığında hazırlanarak tez izleme komitesi karşısında savunulmalıdır. Tez önerisi, geliştirilerek tezde kullanılabilir. Tez önerisi verildikten sonra tez aşamasına geçildiğinde öneride belirlenen konu (problem ve alt problemler) dışında başka bir konu çalışılmak istenirse yeniden bir tez önerisi hazırlanarak konu değişikliği için

anabilim dalı başkanlığına başvurulur. Bu işlemlerle ilgili resmi belge ve formlar Enstitü web sitesinde yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- APA. (2010). *Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition*. Washington DC: American Psychological Association.
- Büyüköztürk, S., Kılıç- Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tomul, E. (2009). Problemi Seçme ve Tanımlama. Tanrıöğen, A. (Ed.) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, s. 87-110. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (1995). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama (8. Basım)*. Ankara: 3a Araştırma Eğitim Danışmanlık.
- Sarpkaya, R. (2009). Bilimsel Araştırmanın Raporlaştırılması. Tanrıöğen, A. (Ed.) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* s.251-276. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Wolf, R. M. (1997). Rating Scale. In Keeves, J. P. (Ed.) *Educational Research Methodology and Measurement: an International Handbook*. (Second Edition). Cambridge: Pergamon.
- Üniversiteler Arası Kurul. (t.y.). *Etiğe Aykırı Davranışlar*. http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf adresinden erişilmiştir.

EK 1. TEZ SIRTİ ÖRNEĞİ

2012
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE SOSYO- KÜLTÜREL EĞİTİM: ÜNLÜ TÜRK BÜYÜKLERİ
D. D. ERSOY

EK 2. DIŞ ve İÇ KAPAK ÖRNEĞİ

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI**

3 satır aralığı

**ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE
SOSYO-KÜLTÜREL EĞİTİM:
ÜNLÜ TÜRK BÜYÜKLERİ**

3 satır aralığı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

1 Satır aralığı

DUYGU DAYSAL ERSOY

1 Satır aralığı

**DANIŞMAN
DANIŞMAN ADI**

ARALIK 2011

EK 3. BİLDİRİM SAYFASI ÖRNEĞİ

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

İmza

Öğrencinin adı soyadı

EK 4. JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI ÖRNEĞİ

‘.....’ başlıklı bu yüksek lisans/doktora tezi,
Anabilim/bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan(İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)
Danışman [danışman öğretim üyesinin unvanından önce yazılmalıdır] Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..
(İmza)

Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ
Enstitü Müdürü

EK 5. ÖZET ÖRNEĞİ

ÖZET

KAVRAMSAL DEĞİŞİM STRATEJİLERİ, ÇALIŞMA TÜRÜ VE BİREYSEL FARKLILIKLARIN ÖĞRENCİLERİN BAŞARI VE TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Akgün, Özcan Erkan

Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim
Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Eğitim Teknolojisi
Programı

Danışman: Doç.Dr. Deniz Deryakulu

Ekim, 2005. 193 Sayfa.

Bu araştırma, iki farklı kavramsal değişim stratejisine göre hazırlanan çokluortam materyallerini öğrencilerin bireysel ya da grupla çalışmalarının ve bilişsel, duyuşsal özelliklerinin kavramsal değişimleri üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma 2x2(x3) faktöryel desende yürütülmüştür. Bu desende bağımlı değişkenler üzerinde etkisi incelenen iki faktör yer almaktadır. Bunun dışında bir bağımlı değişkene ilişkin tekrarlı ölçümler bulunmaktadır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri kavram yanılıgı, kimyaya yönelik tutum ve bilişsel çelişkidir. Bağımsız değişkenler ise tahmin-gözlem-açıklama (TGA) ve düzeltici metin (DM) düzeylerinden oluşan kavramsal değişim stratejisi ile bu stratejilerin bireysel ya da

ortaklaşa çalışılması düzeylerinden oluşan çalışma türüdür. Bu değişkenler dışında öğrencilerin bilimsel epistemolojik inançları, bilimsel süreç becerileri, güdülenme tür ve düzeylerinin kavramsal değişime etkisi ele alınmıştır. Çalışma grubunu Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Programında üçüncü sınıfta okuyan 52'si kız, 21'i erkek 73 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler, iki faktörlü ANCOVA, iki faktörlü ANOVA ve tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonuçları DM stratejisine göre tasarılan materyalin, TGA stratejisine göre öğrencilerin kavram yanlışlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik kaygılarını anlamlı olarak azalttığı, öğrencilerin kimyaya yönelik tutumlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik ilgilerini anlamlı olarak arttırdığını göstermektedir. Öğrencilerin kavramsal değişim stratejilerine göre tasarılan materyalleri ortaklaşa çalışmaları bireysel çalıştıkları duruma göre öğrencilerin kavram yanlışlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik kaygılarını anlamlı olarak azaltmakta, bilişsel çelişkiye yönelik ilgilerini ise anlamlı olarak arttırmaktadır. Öğrencilerin kavramsal değişimlerinin deneysel işlemler sonrasında kalıcı olduğu bulunmuştur. DM stratejisine göre çalışan öğrenciler ortaklaşa çalıştıkları zaman anlamlı olarak daha fazla metabilşsel strateji kullanmakta ve öğrenme görevlerini daha kararlılıkla yerine getirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Tasarımı, Kavramsal Değişim, Kavram Yanılgısı, Maddenin Yapısı.

EK 6. İÇİNDEKİLER LİSTESİ ÖRNEĞİ

Bildirim.....	ii
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası.....	iii
Önsöz (ve varsa Teşekkür)	iv
Türkçe Özet	v
İngilizce Özet.....	vi
İthaf (Varsa)	vii
İçindekiler.....	viii
Tablolar Listesi	ix
Şekiller Listesi	x
Diyaloglar Listesi	xi
1. Bölüm, Giriş	1
1.1 Problem Cümlesi.....	3
1.2 Alt Problem(ler) / Denenceler.....	3
1.3 Önem.....	4
1.4 Varsayımlar.....	4
1.5 Sınırlılıklar	4
1.6 Tanımlar	5
1.7 Simgeler ve Kısaltmalar.....	5
2.Bölüm, Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar.....	6
2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	6
2.2 İlgili Araştırmalar.....	8
2.3 Alanyazın Taramasının Sonucu	10
3. Bölüm, Yöntem.....	12
3.1 Araştırma Modeli	13
3.2 Evren ve Örneklem / Katılımcılar / Çalışma Grubu	14
3.3 Veri Toplama Araçları	14
3.4 Verilerin Toplanması.....	15

3.5 Verilerin Analizi.....	16
4. Bölüm, Bulgular.....	20
5. Bölüm, Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	23
5.1 Tartışma.....	23
5.2 Sonuç.....	25
5.3 Öneriler.....	29
5.3.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	30
5.3.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	32
Kaynakça.....	33
Ekler.....	34
Özgeçmiş ve İletişim Bilgisi.....	35